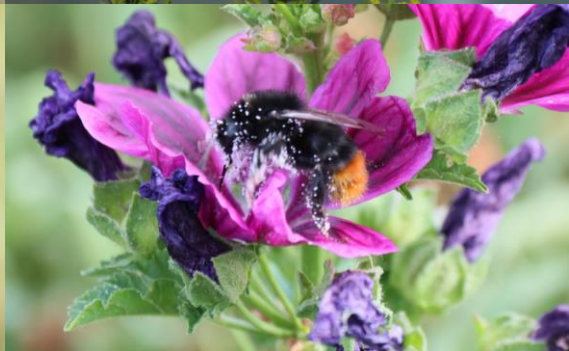

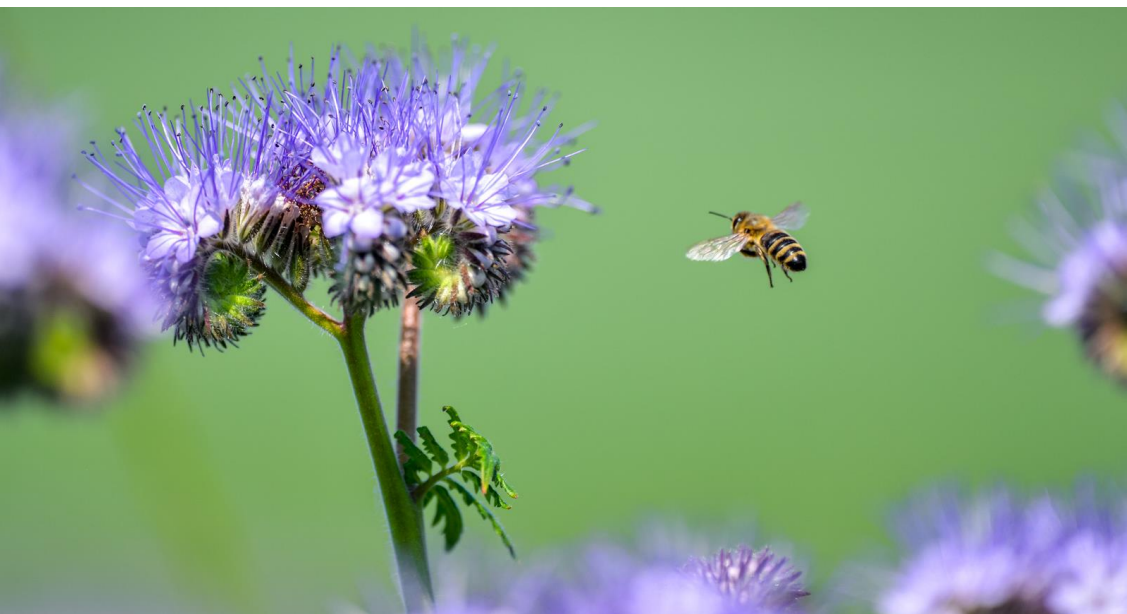
An aerial photograph of a rural landscape. A large green field with visible plowing lines occupies the right side. A narrow, winding strip of land, likely a bioenergy strip, runs diagonally from the top left towards the bottom right. This strip contains a mix of green and yellow vegetation, possibly rapeseed, and is bordered by a line of trees at the top. The bottom left corner shows a dense forest. The text 'NEKTARODÁRNÉ BIOPÁSY' is overlaid in large white letters across the center, and 'DOPORUČENÍ PRO ZEMĚDĚLCE' is overlaid in smaller white letters at the bottom.

NEKTARODÁRNÉ BIOPÁSY

DOPORUČENÍ PRO ZEMĚDĚLCE

Nektarodárné biopásky jsou účinným nástrojem pro podporu biodiverzity nejen opylovačů, ale i mnoha dalších prospěšných skupin bezobratlých živočichů od půdního prostředí (žížaly, chvostoscoci, roztoči), přes povrch půdy (střevlíci, pavouci) až po skupiny žijící přímo na vegetaci (např. slunéčka či ploštice). Nektarodárné biopásky významně podporují i obratlovce, jako jsou zajíci či různé polní ptáci (na obrázku výše sedí v biopásku vzácný konipas luční).

Zakládání nektarodárných biopásů:

Přírodě nejvíce pomůže, pokud biopásy vedou prostředkem pole (dělí je na menší hony) a navzájem propojují přirozená stanoviště či neprodukční plochy přítomné v okolní zemědělské krajině.

Biopásy široké alespoň 18 m snižují míru predace, které jsou vystaveni ptáci a drobná zvěř hnízdící / ukrývající se uvnitř nich.

Biopásy je dobré zakládat co nejdříve na jaře kvůli dostupnosti půdní vláhy (podpora vzcházení cílových rostlin), přičemž finální přípravu půdy (podmítka, kompaktor) je dobré provést až těsně před samotným setím.

Nejllepší je využívat osevní směsi obsahující co nejvyšší počet druhů rostlin. Pestrá směs zajistí vhodnou strukturu vegetace a postupné kvetení. V ideální směsi by měly být zastoupeny různé skupiny rostlin včetně miříkovitých (např. mrkev, kmín, pastinák), které jsou stěžejními druhy pro mnohé opylovače neschopné dosáhnout do hlubokých květů (např. pestřenky).

Péče o nektarodárné biopásky

Biopásky doporučujeme udržovat sečí s následným odklizením biomasy. Tento způsob péče zajistí postupné odebrání živin a stabilizaci rostlinných společenstev. Seč částečně brání šíření plevelů vzešlých z půdní banky a podporuje růst cílových druhů kvetoucích rostlin (zdroje pro opylovače) oproti vytrvalým plevelům. Důležitá je včasná seč v prvním roce po výsevu (typicky druhá polovina června až první polovina července) načasovaná ihned po odkvětu krycích plodin

Vhodné je nastavit výšku sečení na 10–15 cm, tedy tak, aby nedošlo ke zbytečnému poškození semenáček cílových druhů (při první seči) a zlepšení přežívání rostlin po seči během letních měsíců s horkým a suchým počasím.

Pro omezení mortality hmyzu (především pro ně biopásy zakládáme) při seči doporučujeme použití bubnové rotační sekačky oproti sklízecí řezačce. Posečenou biomasu doporučujeme nechat několik dní ležet a odvézt ji až po zaschnutí, kdy se vajíčka a kukly (přítomné ve vegetaci) vylíhnou a larvy si přelezou na šťavnaté listy rašící z posekaných rostlin.

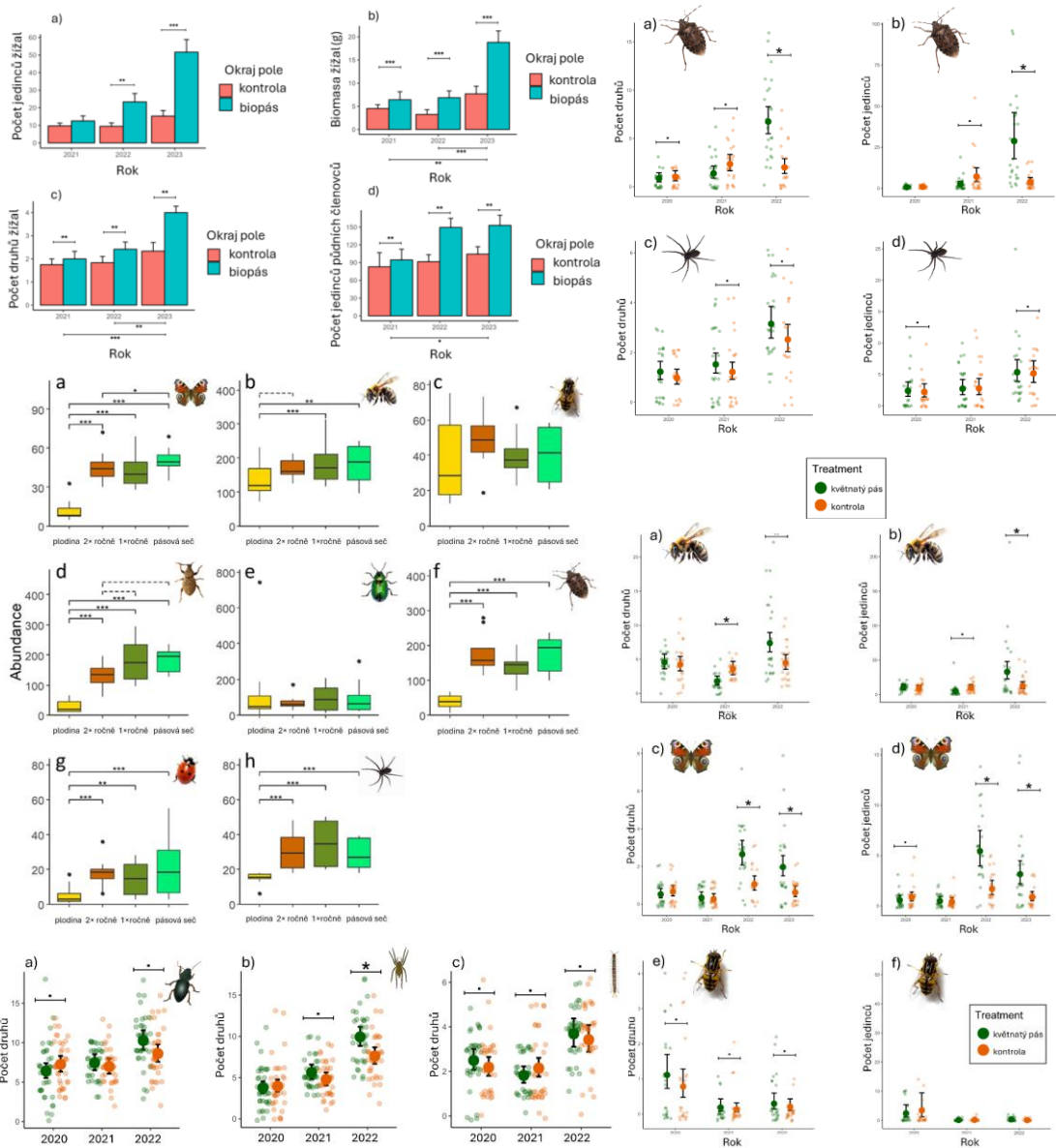

Nejvhodnějším způsobem seče je tzv. pásová seč, kdy je posečena vždy jen polovina šířky daného biopásu (druhá polovina by měla být posečena v době, kdy první již opět začíná nakvétat). Pokud není možné aplikovat pásovou seč, pak je vhodné časové rozrůznění seče jednotlivých biopásů v rámci farmy, aby v krajině byly vždy přítomny nějaké neposečené porosty biopásů.

Doopravdy to funguje! Vyzkoušejte nektarodárné biopásy i Vy!

Rozsáhlé výzkumy provedené Týmem ekologie hmyzu (FŽP ČZU) v různých oblastech ČR v letech 2020–2025 potvrzují, že nektarodárné biopásy skutečně pomáhají podporovat mnoho skupin užitečných organismů. Jakýkoli (i špatně založený) biopás hostí více druhů než plodina (v konvenčním režimu hospodaření). Současně nebyl potvrzen pozitivní vliv na hmyzí škůdce – naopak podpora prospěšných predátorů a parazitoidů vedla k nižšímu přežívání škůdců v samotných biopásech i v jejich blízkém okolí. Při vhodné zvolené osevni směsi a následné péči o biopásy lze výrazně snížit riziko zaplevelení pozemku, přičemž půdnímu prostředí přítomnost biopásu jednoznačně pomáhá.

Autoři letáku: Michal Knapp, Martin Štrobl, Petr Řebíček

Autoři fotografií: Tomáš Jůnek, Michal Knapp, Jaroslav Kocourek, Vendula Ludvíková, Martin Mach Ondřej, Vojtěch Pařízek, Martin Štrobl

Poděkování spolupracujícím zemědělcům: AGRO SLATINY a.s., EKO FARMA PROBIO s.r.o., Farma Struhy s.r.o., Školní zemědělský podnik Láňy – ČZU v Praze, Ivana a Jan Uhlířovi, Vin Agro s.r.o., ZOD Zatabí, a.s., ZD Dolní Újezd.

Tento leták vznikl díky projektu **Dlouhověké biopásy pro efektivní podporu biodiverzity v zemědělské krajině (SS05010123)** finančně podpořenému Technologickou agenturou České republiky.

Detaily ze života biopásů a detailní výsledky projektu můžete najít v metodickém materiálu publikované on-line:

<https://www.fzp.czu.cz/dl/144086?lang=cs>

T A
Č R

Česká
zemědělská
univerzita
v Praze

Technologická
agentura
České republiky